

ת"פ 2150/09/16 - מדינת ישראל נגד מחמד מנצור, ג'אזי אבו סבית, אחמד אבו סבית, ראמי סוביחי

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 2150-09-16 מדינת ישראל נ' מנצור(עציר) ואח'
תיק חיצוני: 373507/2016

לפני מאשימה נגד נאשם
כבוד השופט מוחמד עלי
מדינת ישראל
1. מחמד מנצור (עציר)
2. ג'אזי אבו סבית (עציר)
3. אחמד אבו סבית
4. ראמי סוביחי (עצור בפיקוח)

החלטה בעניין בקשת החילוט רקע

1. בגזר דין שניתן בד בבד עם החלטה זו, הושתו על הנאשם 3 (להלן: **הנאשם**) עונשים הכוללים מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי לקורבנות העבירה. בהחלטה זו, שניתנת כחלק בלתי נפרד מגזר הדין, תידון בקשת המאשימה לחילוט רכב ששימש לביצוע העבירות.

2. הרקע לבקשה, הרשעת הנאשם בעבירות של סיוע לפריצה לבניין שאינו דירה וביצוע גניבה לפי סעיף 407 (א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**) בשילוב סעיף 25 וסעיף 31 לחוק העונשין; סיוע לפריצה לבניין שאינו דירה וביצוע גניבה לפי סעיף 407 (ב) לחוק העונשין בשילוב סעיף 31 לחוק העונשין; החזקת מכשירי פריצה לפי סעיף 409 לחוק העונשין; היזק לרכוש במזיד לפי סעיף 452 לחוק העונשין; קשירת קשר לעשות פשע לפי סעיף 499 (א)(1) לחוק העונשין.

3. להלן פרטי העובדות הרלוונטיות לעבירות בהן הורשע הנאשם (כעולה מכתב האישום המתוקן כנ/3). במועדים הרלוונטיים לאישום, היה בבעלות המתלונן-מטוסיאן, בית מלאכה לייצור תכשיטים בבניין משרדים בנשר (להלן: **עסק התכשיטים**). העסק היה צמוד לעסק אחר אותו החזיק המתלונן-אטיאס וייעד אותו למכירה (להלן: **העסק הריק**). על פי עובדות כתב האישום, החל מתאריך 23.8.2016 או בסמוך לכך, קשר הנאשם יחד עם שלושה נאשמים נוספים, קשר לעשות פשע: להתפרץ לעסק הריק ומתוכו להתפרץ לעסק התכשיטים באמצעות שבירת קיר המפריד בין שני בתי העסק, בכוונה לבצע פשע. במסגרת הקשר ולשם קידומו, הגיעו הנאשמים ביום 27.8.2016 סמוך לאחר חצות, ברכב מסוג סקודה ששייך לנאשם 2 (כך נטען בכתב האישום ולכך נידרש בהמשך), לרחוב המסילה בנשר, כשהם

עמוד 1

מצוידים בכלי פריצה רבים הכוללים: מברגים שטוחים, זוג מספרי פח, מכפתי פטנט, מכשירי חיתוך, דיסק חיתוך, פטיש 5 ק"ג ולום (להלן: **מכשירי הפריצה**). מיד לאחר מכן פרצו הנאשמים 2, 1 ו-4 בצוותא חדא לעסק הריק, כאשר הנאשם סייע להתפרצות. שניים מן הנאשמים (1 ו-2) עלו לגג הבניין בו מצויים בתי העסק, כשהם מסתייעים בסולמות וירדו מהגג לכיוון חלון העסק הריק - שלא היה מסורג בשונה מחלונות עסק התכשיטים - בעזרת חבל שקשרו על הגג. השניים החדירו חפץ בין מסגרת החלון לכנף החלון, פתחו את חלון העסק הריק ונכנסו לתוכו. לאחר מכן ניסו הנאשמים 2, 1 ו-4 להתפרץ לעסק התכשיטים - בעוד הנאשם מסייע בהתפרצות - כשהם נמצאים בתוך העסק הריק. נאשמים 1 ו-2 החלו לבצע חיתוך של קיר גבס והבלוק אשר מפרידים בין שני העסקים וזאת במטרה להיכנס לעסק התכשיטים ולגנוב מתוכו רכוש. לאחר שהנאשמים 1 ו-2 הספיקו לגרום נזק גדול לקיר המפריד בין שני בתי העסק, החלה האזעקה בעסק התכשיטים לפעול והמתלונן מטוסיאן והמשטרה קיבלו התראה על הפעלת האזעקה. בכתב האישום צוין כי לקיר המפריד בין העסקים נגרם נזק רב: נשבר קיר גבס חיצוני שרוחבו בחלק העליון 50 ס"מ לערך ובחלק התחתון 60 ס"מ לערך. אורך קיר הגבס החיצוני שנשבר 90 ס"מ לערך; רוחב קיר גבס פנימי שנשבר 40 ס"מ לערך; אורך קיר גבס פנימי שנשבר 78 ס"מ לערך; אורך חתך בקיר בלוקים 40 ס"מ לערך; עומק חתך בקיר בלוקים 6 ס"מ לערך. במקביל לאירועים שפורטו לעיל, נותרו הנאשם ונאשם 4 ברכב באזור בתי העסק, ותפקידם היה לאבטח את מימוש הגניבה, לתצפת ולהתריע בפני נאשמים 1 ו-2 על נוכחות משטרה. בהמשך לכך, בשעה 4:35 לערך ברחוב מקלף בנשר, אשר נמצא בסמיכות לרחוב המסילה בו מצוי המבנה שבו בתי העסק, עוכב הרכב שבו היו הנאשם ונאשם 4. נאשם 4 שהיה בתוך הרכב החזיק בידו מכשיר "מירס". בהמשך לכך נאשמים 1 ו-2 נעצרו על ידי כוחות המשטרה כשהם בתוך העסק הריק. בחיפוש בתוך העסק הריק נתפס מכשיר מירס מוסתר בהנמכת התקרה. מכשירי המירס שימשו את הנאשמים ליצירת קשר ביניהם בזמן ביצוע הפעולות המתוארות בכתב האישום. לבסוף, בכתב האישום צוין כי עסק התכשיטים אליו ניסו הנאשמים להתפרץ הכיל בין היתר כספת שבתוכה תכשיטים בשווי מאות אלפי שקלים וכן שיקים דחויים בסך מאות אלפי שקלים.

4. במסגרת החקירה שנוהלה ביחס לאישום הנוכחי, נתפס רכב מסוג סקודה מס' רישוי 53-597-75 (להלן: **הרכב**) אשר המאשימה עותרת לחילוט. הודעה על דבר כוונת החילוט נכללה בכתב האישום, שם ציינה המאשימה כי בכוונתה לבקש את חילוט הרכב לפי סעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן: **פסד"פ**).

מהלך הדין וטענות הצדדים

5. בישיבה שהתקיימה ביום 13.8.2017 העלה הסנגור טענה לפיה מי שעשה שימוש ברכב הוא נאשם 2 שאף נתפס בתוך הרכב, ומאחר שעניינו של נאשם 2 צורף לתיק אחר שמתנהל בבית המשפט בחיפה, קיים ספק באשר לסמכות בית המשפט להידרש לבקשה. עוד צוין על ידו בהקשר זה כי תלויה ועומדת בקשה להחזרת הרכב שהוגשה במסגרת ההליך שמתנהל בבית המשפט בחיפה. המאשימה התנגדה לטענת הסנגור וציינה כי הרכב רשום בבעלותו של מרואן שקור (להלן: **שקור**) אך נמכר לנאשם. בהחלטה שניתנה על ידי בתום הדין ציינתי כי "**קיומה של בקשה תלויה ועומדת להחזרת הרכב, שהנה בקשה שמכוונת למתן סעד זמני עד לדין בבקשה לחילוט הרכב, אין בה כדי למנוע דין בבקשה החילוט**". עוד קבעתי לעניין הטענה כי נאשם 3 אינו הבעלים של הרכב ובשאלת סמכות בית המשפט כאן להידרש לטענה, כך -

"מבלי לקבוע מסמרות בעניין זה, ובשאלה עד כמה הדבר רלוונטי לסמכות לדון בבקשת החילוט ולאור חילוקי הדעות הקיימים בשאלה האם נאשם 3 הוא הבעלים של הרכב או נאשם 1, ובשים לב לכך שקיימים טוענים נוספים אפשריים לזכות ברכב, אינני סבור כי קיימת מניעה לכך שמוטב זה ידון בבקשת החילוט. עם זאת טיעונים בעניין זה ישמעו במכלול הטיעונים בבקשה גופה והתייחסות לעניין תינתן במסגרת ההחלטה בבקשת החילוט".

6. בהמשך להחלטה זו קבעתי דיון בבקשת החילוט ליום 18.9.2017 ולאותה ישיבה הוריתי על זימון הבעלים הרשום של הרכב, נאשם 1; בנק דיסקונט בע"מ ובנק המזרחי (שנטען כי לטובת אחד מהם רשום שעבוד על הרכב); וכן כל טוען אחר אפשרי לזכות ברכב.

7. בישיבת יום 18.9.2017 לא התייצב הנאשם. באותה ישיבה התייצבו שקור ונאשם 2. זה האחרון הודיע כי הרכב לא קשור אליו וכי אין הוא טוען לשום זכות בו. שקור ציין כי הוא היה הבעלים של הרכב והרכב עדיין רשום על שמו. שקור ציין כי הוא נטל הלוואה בסך 100,000 ₪ שסכום הפירעון החודשי שלה הוא 3,000 ₪. לדבריו הוא החל לפרוע את ההלוואה אך בשלב מסוים מכר את הרכב לנאשם ולא קיבל את תמורתו, שכן הוא הבטיח לשלם לו את הכסף אך בין לבין נעצר. שקור טען כי הוא המשיך לפרוע את ההלוואה, פרע את רובה המכריע ונותרו שלושה תשלומים לסילוק ההלוואה. עמדתו של שקור כי הוא מתנגד לחילוט הרכב ומבקש שהרכב יוחזר לידי.

8. המשך דיון בבקשה נקבע ליום 1.11.2017, ישיבה שנועדה גם לטיעונים לעונש. לדיון זה זומנו הצדדים הרלוונטיים שלא נכחו וכן שקור. לישיבה לא התייצב אף אחד מלבד הנאשם ונציג בנק המזרחי שהתברר שלטובתו רשום השעבוד על הרכב. מר שלו מטעם בנק המזרחי מסר כי אין לבנק התנגדות לחילוט הרכב ובתנאי שלבנק תועבר תחילה יתרת ההלוואה בסך 12,000 ₪ - דרישה לה הסכימה המאשימה. מר שלו מסר פרטים והציג מסמכים לגבי ההלוואה שנטל שקור. הוא הבהיר כי ההלוואה עמדה במקור ע"ס 100,770 ₪ והיא נלקחה על ידי שקור במסגרת חשבון ייעודי שנפתח אך לצורך ההלוואה. כן הבהיר נציג הבנק כי ההלוואה משולמת כסדרה וכי התשלום החודשי עומד ע"ס של כ-2,300 ₪; וכי על פי ההפניה של הסוכנות ממנה נרכש הרכב, שוויו של הרכב בעת רכישתו היה 150,000 ₪. בנוסף הציג נציג הבנק מסמכים שסומנו תנ" 1/3, נ" 1/3.

9. הן בטיעונו בעל פה והן בכתב, ביקש ב"כ המאשימה להורות על חילוט הרכב לטובת אוצר המדינה. לטענתו, יש לדחות את בקשת שקור להשיב את הרכב לידי שכן הרכב נמכר לנאשם והטענה כי שתמורת הרכב טרם שולמה אין בה כדי להשיב את הבעלות לשקור, שכן הסכם המכר לא בוטל. כן נטען שלאור אי התייצבות שקור לדיון יש לראותו כמי שוויתר על בקשתו להשיב את הרכב לידי. ב"כ המאשימה טען כי עובדות כתב האישום מלמדות שהרכב שימש אמצעי מרכזי לביצוע העבירות דבר שמקים עילה לחילוטו. לשלם שלמות התמונה יצוין כי בהתאם להחלטה קודמת, המאשימה הגישה לתיק בית המשפט מוצגים שעליהם ביקשה להסתמך בבקשת החילוט.

10. הסנגור טען, כי שקור התייצב לדיון הקודם ועל כן לא ניתן ללמוד מאי התייצבותו וויתור על טענתו לזכות ברכב. לדברי הסנגור, מכירת הרכב על ידי שקור לנאשם בוצעה שבועיים לפני תפיסתו והבעלות בו טרם עברה לנאשם

משום שלא שולמה התמורה. נטען עוד כי הנאשם הבטיח להמשיך לעמוד בתשלומי ההלוואה, אך בפועל שקור המשיך לפרוע את ההלוואה ובתוך כך שילם כ-38,000 ₪, לאחר תפיסתו. בנוסף לסכום אלה הספיק שקור לשלם לפני מכירת הרכב סך של 50,000 ₪ בגין ההלוואה. לגישת הסנגור, הרכב שימש רק להסעה, לא נתפסו בו כלים ולא הועברו בו "אינסטרומנטים". לבסוף, הסנגור העריך כי שווי של הרכב כיום הוא כ-60,000 ₪.

11. לאחר תום הטיעונים הגיש הסנגור ביום 19.11.2017 "הודעה" אליה צירף לוח סילוקין של ההלוואה ממנו עולה כי ההלוואה המשיכה להיות משולמת כסדרה.

דין והכרעה

12. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובראיות שהונחו לפניי, הגעתי למסקנה שיש לקבל את עתירת המאשימה ולהורות על חילוט הרכב. אפרוש תחילה את הרקע הנורמטיבי הנדרש ולאחר מכן אגש להכריע במחלוקות שבין הצדדים.

הרקע הנורמטיבי

13. סע' 39 לפסד"פ קובע כלהלן:

"(א) על אף האמור בכל דין, רשאי בית המשפט, בנוסף על כל עונש שיטיל, לצוות על חילוט החפץ שנתפס לפי סעיף 32, או שהגיע לידי המשטרה כאמור בסעיף 33, אם האדם שהורשע במעשה העבירה שנעשה בחפץ או לגביו הוא בעל החפץ; דין צו זה כדין עונש שהוטל על הנאשם.

(ב) ניתן חפץ כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה ולא חל עליו אחד התנאים האחרים האמורים בסעיף 32, לא יחולט אלא אם החפץ ניתן מאת בעליו, או מאת המחזיק בו כדין, או על דעתו, כשכר בעד ביצוע העבירה שעליה הורשע הנידון, או כאמצעי לביצועה, או בעד ביצוע עבירה אחרת הקשורה בעבירה שבה הורשע הנידון, או כאמצעי לביצוע העבירה האחרת; ואין נפקא מינה אם ביצע הנידון את העבירה האחרת ואם לאו, ואף אם לא נתכוון לבצעה.

(ג) צו חילוט לפי סעיף זה יכול שיינתן בין בגזר הדין ובין על פי עתירה מטעם תובע".

14. סעיף 39 לפסד"פ מפנה לחפצים שנתפסו לפי סעיף 32, ועל כן יש לקרוא אותו ביחד עם סעיף 32(א) לפסד"פ הקובע כי: "רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או

כאמצעי לביצועה". סעיף 32 לפסד"פ קובע אפוא את הזכות הדיונית של המשטרה לתפוס ולהחזיק חפץ במהלך פעולות החקירה, כאשר קיים יסוד סביר להניח כי התקיים אחד מאלה: **נעברה עבירה או עומדים לעבור עבירה באותו חפץ; החפץ ניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה; החפץ עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי.**

מנוסח סעיף 32(א) לפסד"פ ניתן ללמוד על התכליות השונות שתפיסת חפץ באה לקדם. יש והתפיסה מניעתית - תפיסת החפץ לפני ביצוע העבירה כדי לחלטו או להשמידו בעתיד לשם מניעת ביצוע עבירה נוספת בו; יש והיא באה לשרת תכלית עונשית - במצב בו הנכס מוכתם בפעילות עבריינית ויש כוונה לחלטו בעתיד כחלק מהעונש; ויש והתכלית היא ראייתית - לשם הצגת הנכס או חלקיו כראיה בהליך המשפטי. לתכליות השונות ראו: בש"פ 6686/99 **עובדיה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(2) 464, פסקה 5 (2000) (להלן: עניין עובדיה); בש"פ 342/06 **חברת לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 12.3.2006) (להלן: עניין לרגו)). ברור כי חפץ שנתפס יכול לשמש ליותר מתכלית אחת. לדוגמה, אפשר שהחפץ יתפס כדי שישמש בעתיד כראיה וגם כדי לבקש את חילוטו לאחר מכן. יכול גם להתקיים מצב בו התכלית תשתנה בשים לב לנקודת הזמן בה נבחנים הדברים.

15. קיימת זיקה בין סמכות התפיסה הדיונית לבין סמכות החילוט המהותית. כאמור, סעיף 39(א) לפסד"פ מעניק סמכות לחלט חפץ שנתפס בהתאם לסעיף 32 לפסד"פ, כלומר אם עסקינן בנכס בו נעברה עבירה, או שהנאשם התכוון לבצע בו עבירה, או שניתן כשכר בעבור ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה. סעיף 39 לפסד"פ קובע כי ניתן להורות על חילוט הנכס שנתפס לפי סעיף 32 אם הנאשם הוא בעליו של הנכס וההרשעה היא במעשה עבירה שנעשה בחפץ או לגביו. סעי' 39(ב) לפסד"פ קובע כי ניתן לחלט נכס שלא חל עליו סעיף 32 (בין היתר כאשר הנאשם אינו בעליו של החפץ), אם החפץ ניתן מאת הבעלים או המחזיק בו כדין או על דעתו, כשכר בעד ביצוע העבירה בגינה הורשע הנאשם, או כאמצעי לביצועה או בעד ביצוע עבירה אחרת הקשורה בעבירה שבה הורשע הנדון, או כאמצעי לביצוע העבירה האחרת (ראו לעניין זה: ע"פ 545/99 **סבג נ' מדינת ישראל**, פ"ד נה(1), 507 (1999)).

16. הוראות הפסד"פ שהובאו לעיל קובעות את הסמכות. שאלה נפרדת היא אופן הפעלת הסמכות (השוו: ע"פ 344/88 **יצחק אולמן נ' מדינת ישראל**, פ"ד מד(3), 27 (1990)). סעיף 39(א) קובע כי בית המשפט "רשאי" להפעיל את הסמכות, והשאלה היא אפוא, כיצד יש להפעיל את הסמכות, מה השיקולים הרלוונטיים ומה הקווים המנחים להפעלת הסמכות?

17. נעמוד קודם על תכליתו ומהותו של החילוט הקבוע בסעיף 39 לפסד"פ (להבדיל מהסמכות הקבועה בסעיף 36; ראו בש"פ 321/02 **אבו שארב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(4) 193 (2002)). סעיף 39(א) לפסד"פ קובע כי "רשאי בית המשפט, בנוסף לכל עונש שיטיל..." להורות על חילוט. בהתבסס על האמור קבע בית המשפט העליון כי חילוט הוא חלק מהעונש. בע"פ 1982/93 - **בנק לאומי לישראל בע"מ נ' מדינת ישראל**, פ"ד מח(3), 238 (1994), פסקה 6 צוינו דברים אלה:

"עינינו הרואות, שאמצעי החילוט נועד לפגוע - פגיעה עונשית מובהקת - במעורבים בעשייה פלילית, שבינם לבינה התקיימה אחת משתי זיקות אפשריות:

זיקה לעבירה, או זיקה לחפץ שביודעין הוקדש לצורך ביצועה של עבירה. צו לחילוט חפץ של מי מהמעורבים מן הסוג הראשון עשוי, כמובן, להינתן רק אם בוצעה העבירה המסוימת (או, למצער, נעשה ניסיון לביצועה). לא כן צו לחילוט חפץ של מי מהמעורבים מן הסוג השני. כאן עשוי הצו להינתן גם אם לא בוצעה העבירה שלביצועה הוקדש החפץ, ואף אם מי שקיבל את החפץ (כשכר בעד ביצועה או כאמצעי לביצועה) כלל לא התכוון לבצעה. בכגון דא מיועד צו החילוט להעניש את בעליו (או מחזיקו החוקי) של החפץ, לא על זיקתו לביצועה של העבירה, אלא על הקדשת החפץ למטרה הקשורה בביצועה של עבירה".

ראו גם: רע"א 4096/04 בוטח נ' מדינת ישראל פרקליטות מסוי וכלכלה תל אביב, פ"ד נט(1) 913 (2004); ע"פ 4148/92 מועד נ' מדינת ישראל, תק-על 94(3) 779 (1994) (להלן: עניין מועד); בש"פ 2757/03 סלמאן נ' מדינת ישראל, תק-על 2003(2) 772 (2003).

18. על מטרותיו השונות של החילוט עמד בית המשפט בע"א 6212/14 מדינת ישראל נ' ג'סארי (פורסם בנבו, 8.1.2016) ובין היתר מנה את התכלית שבאה ל"מנוע מצב בו חוטא יצא נשכר, להוציא גלעו הבלתי-חוקי של אדם מפיו, לשלול את התמריץ לביצוע עבירות, ולהרתיע"; ומטרה מעין עונשית למען "ידע העבריין הכלכלי אל-נכון כי הסיכון המקסימלי הצפוי לו, אינו רק החלטה שיפוטית המאלצת אותו להיפרד מפירות שהפיק מביצוע העבירה, אלא כי הוא נתון בסיכון של פגיעה כלכלית בעקבות ביצוע העבירה באמצעות כלי החילוט שהמחוקק העניק לרשויות האכיפה".

19. בנוסף יש לבחון את תוצאות החילוט ביחס למהות העבירה שבוצעה, חומרתה ותוצאותיה. הרעיון מאחורי סמכות לחילוט, קשור בכך שאותו חפץ הוכתם בעבירה, על פי החלופות המצוינות בסעיף 32 לפסד"פ, ומכאן שאין להשיבו לבעליו, בין אם כדי למנוע ביצוע עבירה בעתיד ובין אם רק לשם הענשתו על ביצוע העבירה תוך שימוש באותו חפץ. בעניין לרגו, פסקה 8, שדן בשלב הראשוני של התפיסה, צוינו דברים אלה, היפים גם לענייננו: "תפיסת חפץ לצורך חילוטו מאחר שהוכתם בכתם עבירה, בין כיוון ששימש לביצוע העבירה, בין שניתן כשכר בעד ביצועה, ובין שניתן כאמצעי לביצועה, צופה פני עתיד ההליך המשפטי וסיומו. תפיסה זו מיועדת לאפשר למערכת אכיפת החוק לממש את סמכות הענישה שניתנה בידי בית המשפט לחלט חפץ הקשור בעבירה במסגרת העונש הנגזר על העבריין, ומשקפת את גישת המחוקק לפיה פגיעה בזכות הקניין לגבי חפץ שהוכתם בעבירה מבטאת עונש ראוי בנסיבות מתאימות". אמת המידה אפוא, היא "במהותה ובעוצמתה של הזיקה בין החפץ לבין העבירה ובחומרתה של העבירה, היינו במקרה כגון זה שבפנינו עולה השאלה באיזה מידה שימש הרכב באופן מהותי לביצוע העבירות שבוצעו" (עניין מועד).

20. לשם הפעלת סמכות החילוט יש לבחון אפוא, את המידה בה הוכתם החפץ בכתם המעשה העבריין והזיקה שבין החפץ-הנכס לבין ביצוע העבירה, הכל על רקע התכלית שלשמה נועד החילוט. במסגרת זו יש לשקול בין היתר את השאלות הבאות: עד כמה היה החפץ משמעותי בביצוע העבירה ועד כמה תרם לתוצאות שגרמה העבירה; עד כמה סייע החפץ או הקל על ביצוע העבירה; האם לחפץ היו תכליות ושימושים נוספים; האם המדובר בחפץ שעיקר ייעודו הוא

לשימוש עברייני (מכונות מזל, סכין, כלי נשק מאולתר, חומרי נפץ וכו'); מה הסיכון שבעתיד ישמש החפץ לביצוע עבירות נוספות; אי החזקיות שבהחזקת החפץ על ידי הנאשם; שוויו של החפץ ועוד.

21. בחילוט הרכוש יש משום פגיעה דרסטית בקניינו של אדם, שכן בסמכות החילוט יש כדי להפקיע את רכושו של האזרח. משום כך נדרש איזון בין התכליות לשמן נועדה סמכות החילוט לבין זכויות ואינטרסים אחרים ובראשם זכות הקניין. בעניין **עובדיה** ציין בית המשפט העליון דברים אלו:

"תפיסת חפצים והחזקתם בידי המשטרה וכן חילוטם על ידי בית המשפט נבחנת לאור תכליתן של הוראות הדין הרלבנטי, הזכויות המהותיות והאינטרסים השונים המשמשים בזירה. כל זאת במסגרת העקרונות הכלליים של השיטה. בכל מקרה יש לערוך איזון ראוי בין ההגנה על הזכות הקניינית של הפרט לבין האינטרס הציבורי שבמניעת ביצוע עבירות בעזרת חפצים המאפשרים את ביצועם".

22. אמת מידה נוספת שיש להתחשב בה במסגרת הפעלת הסמכות - נוגעת למידתיות וסבירות הפעלת הסנקציה. לדיון בעניין המידתיות והסבירות בדיון בחילוט ראו גזר הדין שניתן על ידי בת"פ (שלום קריות) 18163-03-15 **מדינת ישראל נ' סורילוב** (11.7.2015). בין היתר יש לזכור שחילוט הוא חלק מהעונש ויש לבחון את החילוט ביחס ליתר רכיבי העונש המוטלים, במיוחד ביחס לסנקציות בעלות אופי כלכלי, ולערוך איזון בין כלל מרכיבי גזר הדין. מכאן, ועל אף האפשרות לדון בחילוט בנפרד מגזר הדין, **"יש לנסות ולשלב בקשת חילוט לשלב הדין בגזר הדין"** (עניין **מועד**) וראו גם בעניין זה: ע"פ 1000/15 **אבו אלחווה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 3.7.2015).

ובחזרה למקרה שלפנינו

23. לאחר שנתמלאה הסאה - עד כדי הוגדשה - ברקע הנורמטיבי הנדרש, נשוב ונבחן את המקרה שלפנינו. כפי שצוין בפתח הדיון אני סבור כי יש להורות על חילוט הרכב.

24. עיון בעובדות כתב האישום בו הודה הנאשם מעלה כי הרכב שימש אמצעי חשוב לביצוע העבירות. הנאשמים הגיעו למקום ביצוע העבירה באמצעות הרכב ובסעיף 3 לכתב האישום צוין כי הנאשמים הגיעו "כשהם מצוידים בכלי פריצה רבים בדמות מברגים שטוחים, זוג מספר פח" ומכשירים נוספים לרבות כלים לחיתוך, אשר אמורים היו לשמש לפריצה. בנוסף, וכעולה מכתב האישום, בעוד שיתר הנאשמים עסקו בביצוע פריצה ובכלל זה נאשמים 1 ו-2 עלו על גג המבנה והשתלשלו באמצעות חבלים לכיוון בתי העסק, הנאשם ונאשם 4 נותרו ברכב באזור בתי העסק ותפקידם היה לאבטח, לתצפת ולהתריע. מדוח הפעולה מיום 27.8.2016 שצורף על ידי המאשימה כחלק ממוצגיה לעניין בקשת החילוט, עולה שכח משטרה עצר את הרכב שהיה באזור בתי העסק, ובתוך הרכב היו הנאשם שנהג ברכב ונאשם 4 שנסע עמו. התמונה המצטיירת אפוא כי לרכב הייתה מעורבות עמוקה בביצוע העבירות וניתן לראות בו ככלי שהוכם בביצוע העבירות, ועל כן לא רק שקמה סמכות לחלטו אלא שחילוטו ראוי ואף מחויב המציאות.

25. מהראיות עולה כי הנאשם הוא בעליו של הרכב. אין חולק, כי הרכב רשום בבעלותו של שקור במשרד הרישוי. אין צורך לומר כי הרישום במשרד הרישום אינו קונסטטיטוטיבי (ע"א 448/74 אוטו בלה שותפות למסחר בכלי רכב נ' לקי דרייב בע"מ, פ"ד ל(2) 207 (1976)) ואינו מעיד כי מבחינה קניינית הבעלות בו היא של שקור. לשם רכישת הרכב נטל שקור הלוואה מבנק המזרחי שנפרעה בתשלומים חודשיים. מדברי נציג הבנק ומהמסמכים שהוגשו על ידו עולה כי שקור רכש את הרכב בחודש פברואר 2015 בשווי של כ-150,000 ₪, במעמד הרכישה נטל הלוואה ע"ס 100,770 ₪ ולשם הבטחת פירעונה שועבד הרכב לטובת הבנק. פירעון הלוואה היה אמור להתבצע ב 37 תשלומים חודשיים, ובהתאם ללוח הסילוקין שיעור כל תשלום הוא כ-2800 ₪ (ראו במכלול תנ"ל/3).

26. לפני תפיסת הרכב, הרכב היה בבעלות שקור ונמכר לנאשם. זו נקודת המוצא והמאשימה לא סתרה קיומו של מצב דברים זה. אמנם בכתב האישום צוין בטעות כי הרכב שייך לנאשם 2, אך כאמור נאשם 2 לא טוען לזכות ברכב, הראיות מלמדות שהרכב נמכר לנאשם וכך הייתה התייחסות הצדדים בפועל במהלך טיעוניהם. כבר בהודעה במשטרה מיום 28.8.2016 צוין שקור כי הוא מכר את הרכב "בין רביעי או שלישי לבחור בשם אחמד אבו סבית תמורת מאה וחמש אלף שקל". באותה הודעה מסר שקור כי הוא עדיין לא קיבל תמורה והוא אמור לקבל את התמורה בעוד מספר ימים. שקור ציין כי על הרכב קיים שעבוד. בנוסף ציין כי בינו לבין הנאשם ואחיו נאשם 2 היכרות רבת שנים והם חברים. יצוין כי בחקירתו במשטרה נשאל נאשם 2 לזיקתו לרכב אך שמר על זכות השתיקה כמו לגבי יתר הנושאים. הילוך דומה נקט הנאשם.

27. העובדה כי הרכב נמכר לנאשם על ידי שקור והחזקה ברכב נמסרה לנאשם, מנביעה את המסקנה כי הרכב הוא בבעלות הנאשם, זאת לנוכח האמור בסעיף 33 לחוק המכר, התשכ"ח-1968 הקובע כי "**הבעלות בממכר עוברת לקונה במסירתו, אם לא הסכימו הצדדים על מועד אחר או על דרך אחרת להעברת הבעלות**". יתרה מכך, על אף ששקור טוען כי הוא לא קיבל תמורה בגין הרכב, הוא לא נקט בהליך לביטול המכר או בהליך אזרחי להשבת הרכב לידי, זאת מקום שידע כי הרכב תפוס בידי המשטרה ובכוונת המדינה לבקש לחלטו (יובהר כי עוד ביום 11.1.2017 התקיים דיון בבקשת שקור לשחרור הרכב ובקשתו להשיב את הרכב לידי נדחתה). שקור אף לא הניח תשתית עובדתית ראויה שיכולה ללמד על עדיפות זכויותיו על פני הצורך בחילוט הנכס. האמת תאמר כי עמדתו של שקור מעוררת קושי. מצד אחד טוען שקור כי הוא מכר את הרכב לנאשם ולא קיבל תמורה, מצד שני, לטענתו, הוא המשיך לפרוע את הלוואה כשהרכב לא בחזקתו ואינו בבעלותו וזאת אף בידעו כי הוא תפוס בידי המשטרה והמדינה עומדת לחלטו. על כל פנים, במועד תפיסתו, הרכב היה בבעלות הנאשם ושקור לא פעל לביטול עסקת המכר ולהשבת הרכב לידי. ככל שלשקור תביעה כספית פתוחה בפניו הדרך להגיש תביעה מתאימה נגד הנאשם. זאת ועוד, מבלי לטענת מסמרות בעניין, לרבות במשמעות השיהוי בנקיטת מהלך משפטי לביטול המכר, נראה כי חילוט הרכב אין משמעותו סוף פסוק, שכן שקור יכול לברר את טענותיו במסגרת הדרך המותווית בסעיף 40 לפסד"פ הקובע כי: "**היה אדם שאיננו שותף לעבירה טוען לבעלות על החפץ שחולט או לזכות בו, רשאי הוא, תוך שנה מיום מתן צו החילוט או תוך מועד נוסף שנקבע באותו צו, לבקש מאת בית המשפט שציווה על החילוט לבטל את הצו, ורשאי בית המשפט לעשות כן ולצוות על מסירת החפץ למבקש, לבעלותו או לשם מימוש זכותו בלבד, הכל לפי הענין**".

28. גם בחינת המקרה במשקפיים של מידתיות וסבירות, אינה מביאה למסקנה שאין להורות על חילוט הרכב. לעמדתו המדובר בפרשיה חמורה ועל מאפייני החומרה הגלומים בה עמדתו בהרחבה בגזר דין. יצוין בקיצור כי מדובר

ב"במבצע" אליו חברו מספר נאשמים כדי לבצע פריצה מתוחכמת שנועדה לגזול שלל רב מבית מלאכה לייצור תכשיטים, כאשר לכל נאשם היה תפקיד ידוע ומוגדר. הנאשם מושא הדיון כעת, היה הבעלים של הרכב, הוא נהג ברכב ותפקידו היה לתצפת ולהתריע. העובדה כי מדובר בעבירות שנועדו להשיג בצע כסף תוך ניסיון לשלילת רכושם של אחרים, מחייבת העברת מסר ברור, חד ומרתיע, לפיו מי שמגייס את רכבו לצורך ביצוע עבירות עלול לאבד את רכבו.

29. סיכומם של דברים, שאני מורה על חילוט הרכב (מסוג סקודה מס' רישוי 75-597-539) לטובת אוצר המדינה. הרכב יחולט על ידי המאשימה או באמצעות מי מטעמה. בהתאם למוסכם בין בנק המזרחי בע"מ לבין המאשימה, אני קובע כי מתוך הכספים הראשוניים שיתקבלו ממכירת הרכב יועבר על ידי המאשימה לבנק המזרחי בע"מ סכום המשקף את יתרת ההלוואה בגינה רשום שעבוד על הרכב לטובת הבנק.

ב"כ המאשימה ישלח עותק מן ההחלטה לסניף בנק המזרחי.

ניתן היום, ט"ו כסלו תשע"ח, 03 דצמבר 2017, במעמד הנאשם וב"כ הצדדים .

ניתנה היום, ט"ו כסלו תשע"ח, 03 דצמבר 2017, בהעדר הצדדים.

חתימה